

Povinná př. č. 3 SCLLD - Popis postupu zapojení komunity do vypracování SCLLD MAS Sokolovsko

Tato kapitola popisuje způsob **zapojení veřejnosti a využití místního partnerství**, který byl realizován při vzniku Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Sokolovsko (dále jen SCLLD). Jedná se o aplikaci **metody komunitně vedeného místního rozvoje**, kdy jsou zapojováni do procesu plánování a vzniku SCLLD partneři na místní úrovni, včetně občanské společnosti a místních ekonomických subjektů. Následně také budou zapojeni i do vlastní realizace rozvoje území. Dochází tak k zjištění skutečných místních potřeb a potenciálu území, vytváření nových postupů, implementaci zjištěného do praxe a k celkovému posílení místní kapacity pro rozvoj území. Participativní metoda zpracování strategie umožňuje využití více různých pohledů na danou problematiku, dává prostor pro nalezení tradičních i inovativních řešení, která jsou stabilní a přínosná pro rozvoj území. Účastníci komunitního projednávání mají prostor pro vyjádření vlastní iniciativy a uplatnění vlastních názorů, tím je podpořena jejich motivace pro následnou realizaci strategie, jsou tak vytvářeny i podmínky pro další spolupráci a rozvojové snahy na území MAS Sokolovsko.

SCLLD pro území MAS Sokolovsko nebyla zpracovávána tzv. „od stolu“, ale prostřednictvím metody komunitně vedeného místního rozvoje. Při tomto procesu byly uplatněny nejrůznější metody zapojení veřejnosti, konkrétně se jednalo o workshopy, možnost připomínkování rozpracované verze SCLLD, dotazníkové šetření, ankety, setkávání starostů a příznivců MAS, pracovní setkání s dětmi, žáky a studenty, mapování absorpční kapacity území apod. Do zpracování SCLLD byla **zapojena veřejnost a odborníci na různé oblasti**. Odborníci i zástupci široké veřejnosti využili také možnosti připomínkování SCLLD v různých stupních jejího vzniku a rozpracovanosti, kdy jejich znalost konkrétního území či problematiky přinesla relevantní přínosné informace, jež byly do SCLLD zapracovány. SCLLD byla připravována se znalostí místní situace. Při její tvorbě jsme postupovali na základě uplatnění principu „**zdola – nahoru**“. Zároveň bylo ruku v ruce s komunitním projednáváním realizováno také **expertní zpracování**, kdy při setkáních s veřejností a odborných skupin probíhala expertní facilitace, aby nedocházelo k nereálným návrhům a očekáváním, ale naopak aby ze společných setkání bylo možno vytěžit co nejvíce poznatků a nápadů pro zpracování kvalitní SCLLD vycházející z místní situace. Expertní zpracování bylo uplatněno při přípravě jednotlivých aktivit vedoucích k zapojení místních aktérů a veřejnosti a při vyhodnocování a zpracovávání výstupů a poznatků z těchto aktivit. Dále bylo expertního zpracování využito k vyhledávání a zpracování statistických a dalších relevantních údajů o území MAS Sokolovsko a při zpracování finální verze jednotlivých kapitol SCLLD. Na expertním zpracování a facilitaci workshopů se podíleli zaměstnanci MAS Sokolovsko o.p.s a rozvojové a vzdělávací agentury Abri, s.r.o., která působí v regionu Sokolovska.

Dále následuje popis jednotlivých aktivit uplatněných při zapojení veřejnosti, odborníků a dalších místních aktérů do tvorby integrované strategie území.

Komunitně plánovací workshopy

Pro možnost zapojení široké veřejnosti do tvorby SCLLD byly uskutečněny čtyři komunitně plánovací workshopy. Tyto workshopy byly realizovány na různých místech Sokolovska a mohli se jich zúčastnit zájemci z řad příznivců MAS i další zájemci o rozvoj regionu z nejrůznějších skupin. Široká veřejnost tak měla možnost zapojit se do tvorby SCLLD. Workshopy probíhaly pod vedením zkušeného facilitátora, který používal k moderování prezentace, různé metody a techniky skupinové práce či rozhodování (metoda Open Space Technology, moderovaná diskuze, otevřená diskuze, hlasování, brainstorming).

Každý z komunitně plánovacích workshopů se zabýval jinou problematikou:

1. **komunitně plánovací workshop v Jindřichovicích** – za použití metodiky Open Space Technology (metoda otevřeného prostoru) byla pomocí skupinové práce řešena SWOT analýza území (zápis a fotodokumentace workshopu je součástí nepovinných příloh č. 3 a 4 na adrese: <http://mas-sokolovsko.eu/strategie-2014/>). Témata pracovních kroužků, které zpracovávaly SWOT analýzu území, byla tato:

- geografie
- historie
- životní prostředí
- demografie
- kultura
- ekonomická situace

2. **komunitně plánovací workshop v Novém Sedle** – byl zaměřen na problémy různých cílových skupin včetně návrhů na jejich řešení.

- Cílové skupiny podle druhu instituce: NNO, obce, vzdělávací instituce, podnikatelé, zemědělci, lesníci a rybáři.
- Cílové skupiny podle horizontálních kritérií: senioři (nad 60 let), ženy, mladí (do 30 let), muži (30 – 60 let), sociálně ohrožení.

Výstupem tohoto workshopu byla analýza potřeb výše uvedených cílových skupin, kterou uvádíme v samostatné nepovinné příloze č. 5 (zápis z tohoto workshopu dostupný na adrese: <http://mas-sokolovsko.eu/strategie-2014/>).

3. **komunitně plánovací workshop v Horním Slavkově** – byl věnován především mapování absorpční kapacity regionu pro období 2014 až 2020 a přípravě na toto období. Účastníci zde prezentovali své záměry a podíleli se na tvorbě vize (viz nepovinná příloha č. 6 SCLLD (dostupné na adrese: <http://mas-sokolovsko.eu/strategie-2014/>).

4. **komunitně plánovací workshop v Horách** – se zabýval tvorbou priorit, strategických cílů a indikátorů. Tvorba priorit území MAS Sokolovsko proběhla za pomoci moderované diskuze (viz nepovinné přílohy č. 7 a 8 SCLLD dostupné na adrese: <http://mas-sokolovsko.eu/strategie-2014/>). Byly určeny tyto hlavní priority:

- zaměstnanost
- kvalita života
- památky a cestovní ruch

Jak je vidět z výše uvedeného obsahu komunitně plánovacích workshopů, široká veřejnost měla možnost zapojit se do procesu tvorby SCLLD z nejrůznějších hledisek. Tedy od samotného popisu území promítajícího se do SWOT analýzy, až po spoluúčast na tvorbě priorit a strategických cílů. Expertní tým při další odborné práci využil výstupy z těchto workshopů; jako jeden z podkladů při zpracovávání analytické části SCLLD, dále jako východisko práce na SWOT analýze na následujících odborných workshopech, při expertním zpracování integrované SWOT analýzy a při expertní tvorbě strategické části SCLLD.

Výstupy a dokumentaci z komunitně plánovacích workshopů uvádíme v samostatných přílohách tohoto dokumentu.

Odborné workshopy

V rámci tvorby SCLLD byly dále realizovány čtyři odborné workshopy. Na tato pracovní setkání byli pozváni zástupci aktérů působících na území MAS Sokolovsko dle své odbornosti, tedy zástupci obcí, škol, neziskových organizací, zájmových organizací, zaměstnavatelů, příznivci MAS Sokolovsko, dobrovolníci, odborníci zabývající se konkrétní problematikou (např. cestovním ruchem, životním prostředím, zemědělstvím) a další. Tito oslovení odborníci se mohli zúčastnit workshopů podle svého odborného zaměření a svého zájmu. Odborné workshopy byly tematicky rozděleny takto:

1. **Zaměstnanost a vzdělávání v Hřebenech** – obsahující témata zaměstnavatelé (velké podniky), vzdělávání - školství, začleňování sociálně vyloučených osob a osob ohrožených sociálním vyloučením, sport a volný čas, mateřská centra a střediska volného času (viz nepovinná příloha č. 9 SCLLD dostupná na adrese: <http://mas-sokolovsko.eu/strategie-2014/>).
2. **Životní prostředí a udržitelnost v Habartově** – obsahující témata odpady a ekologické zátěže, ochrana a péče o přírodu a lesy, ochrana ovzduší, půdy a vod, alternativní energetické zdroje a energetické úspory, ekovzdělávání, turistika (viz

nepovinná příloha č. 10 SCLLD dostupná na adrese: <http://mas-sokolovsko.eu/strategie-2014/>).

3. **Konkurenceschopný venkov v Chotíkově** - obsahující témata podpora drobných podnikatelů, podpora zemědělců, podpora cestovního ruchu, informační centra (viz nepovinná příloha č. 11 SCLLD dostupná na adrese: <http://mas-sokolovsko.eu/strategie-2014/>).
4. **Kvalita života na venkově v Královském Poříčí** - obsahující např. témata komunální politika, dopravní infrastruktura a obslužnost, historie, památky a kultura, sociální a zdravotní péče, rodina a péče o seniory (viz nepovinná příloha č. 12 SCLLD dostupná na adrese: <http://mas-sokolovsko.eu/strategie-2014/>).

Došlo tak k vytvoření fokusově zaměřených odborných pracovních skupin. Odborné workshopy probíhaly na různých místech regionu Sokolovska. Výstupy z těchto workshopů byly zpracovány do SCLLD. Posloužily jako jeden z podkladů pro zpracovávání analytické části SCLLD a jako jedno z mnoha z hledisek pro tvorbu strategické části SCLLD. Během těchto workshopů odborníci pracovali také na SWOT analýzách k jednotlivým oblastem, na jejichž základě následně pomocí expertního zpracování byla vytvořena integrovaná SWOT analýza území MAS Sokolovsko. Výměna informací a komunikace mezi účastníky odborných workshopů přispěla k lepšímu pochopení dané problematiky, k nalezení a uvědomění si nejrůznějších souvislostí a synergickému efektu ve prospěch kvalitně zpracovávané SCLLD ve všech jejích aspektech.

Zájmové skupiny

Na základě fokusově odborných pracovních skupin, které pracovaly na odborných workshopech, byly jako inovativní prvek vytvořeny zájmové skupiny. Navržené činnosti zájmových skupin vycházejí z témat jednotlivých odborných workshopů. Na základě vyhodnocení práce a výstupů z odborných workshopů však byly pro zajištění efektivního fungování zájmové skupiny relevantně modifikovány následovně:

1) Vzdělávání, zaměstnanost a sociální koheze:

a. Činnosti

- Zaměstnanost, vytváření nových pracovních míst
- Poradenství při volbě povolání, zprostředkování zaměstnání
- Výuka, výchova a příprava na zaměstnání

- Celoživotní vzdělávání
- Rekvalifikační kurzy
- Podpora výzkumu, vývoje a inovací
- Sociální podnikání
- Péče o sociálně slabé, znevýhodněné a vyloučené skupiny

b. Doporučené typy organizací

- Školy a další školská zařízení včetně nestátních
- Vzdělávací a poradenské instituce
- Zprostředkovatelé zaměstnání, úřady práce
- Zaměstnavatelé zaměstnávající více než 10 lidí
- Odborové organizace a profesní komory
- Občané dobrovolníci
- Organizace zastupující menšiny
- Sociální podniky

2) Občanská společnost

a. Činnosti

- Sociální a zdravotní péče
- Činnost NNO jinde neuvedených
- Péče o rodinu, děti, mládež, seniory
- Provozování aktivit pro trávení volného času, jejich rozvoj
- Pořádání kulturních, sportovních a společenských akcí
- Obnova zázemí a duchovního života

b. Doporučené typy organizací

- Státní organizace a organizace činné v sociální oblasti a zdravotnictví
- Organizace zaměřené na kulturu, sport, volný čas, kluby důchodců, zájmové organizace a dále organizace jinde neuvedené
- Občané dobrovolníci
- DDM, mateřská centra, ZUŠ
- Nadace, církve

3) Konkurenceschopný a udržitelný venkov:

a. Činnosti

- Ochrana ŽP - ochrana vod; ochrana ovzduší; ochrana půdy; ochrana přírody a krajiny; ochrana a péče o les
- Nakládání s odpady, ekologické zátěže

- Energetika, obnovitelné a vyčerpatelné zdroje energie
- Eko/agroturistika
- Environmentální vzdělávání a osvěta v oblasti udržitelného rozvoje
- Podnikání v zemědělství, v lesnictví, v cestovním ruchu
- Drobné podnikání
- Podpora cestovního ruchu, turistická a návštěvnická infrastruktura

b. Doporučené typy organizací

- Zemědělci, majitelé lesů
- Drobní podnikatelé, OSVČ do 10 zaměstnanců
- Výrobci energie z OZE
- Environmentálně orientované organizace
- Organizace zastupující zemědělce, drobné podnikatele
- Provozovatelé infrastruktury a produktů v CR
- Informační, komunikační a koordinační služby v CR
- Turistické organizace
- Občané dobrovolníci

4) Kvalita života na venkově:

a. Činnosti

- Komunální politika
- Provozování služeb pro obyvatele a veřejnost
- Budování obecní infrastruktury
- Péče o vybavenost obcí a jejich rozvoj
- Dopravní obslužnost a infrastruktura
- Péče o sociálně vyloučené lokality
- Obnova památek

b. Doporučené typy organizací

- Obce
- Podniky technických služeb

V následujícím období 2014 až 2020 (resp. 2023) chceme s těmito zájmovými skupinami pracovat a věnovat se tématům rozvoje území MAS Sokolovsko. Každý partner MAS může být zapojen do činnosti pouze jedné z výše uvedených zájmových skupin, a to podle jeho převažující činnosti. Je možné, že v průběhu realizace SCLLD dojde ke změnám, doplněním či rozšířením těchto zájmových skupin.

Ankety pro občany

Během komunitní tvorby SCLLD bylo realizováno několik anket pro občany území MAS Sokolovsko. Ankety byly koncipovány odlišnými způsoby a kladly si za cíl zjistit názory občanů na různou problematiku.

První anketa byla vyplňována účastníky 4. workshopu komunitního plánování, v ulicích Sokolova a prostřednictvím webových stránek MAS. Z workshopu byla návratnost 22 anketních lístků, 21 lístků bylo vyplněno v ulicích Sokolova a 16 pomocí webu. Celkem bylo dotázáno 59 respondentů.

Anketa obsahovala 3 jednoduché níže uvedené otázky s možností výběru odpovědí, ale také s možností jejich doplnění o vlastní názor. Zde uvádíme výstupy z ankety:

Tab. č. 1: Výsledky ankety pro občany

1. Které 2 problémy jsou pro MAS Sokolovsko podle vás stěžejní?		Počet odpovědí
A	Nezaměstnanost	42
B	Nízká vzdělanostní úroveň	19
C	Nevyužitý potenciál pro cestovní ruch	6
D	Znečišťování životního prostředí	6
E	Stav památek	6
F	Stav obecních budov a komunikací	24
G	Nedostatečná propagace regionu	11
Vlastní odpověď	Apatie ke všemu, co se lidí osobně netýká.	1
Vlastní odpověď	Útlum průmyslu, s tím je spojená hrozba nezaměstnanosti a vyplývá z toho nutnost orientovat se na jiné oblasti uplatnění na trhu práce.	1
2. Jaké 2 hlavní role by podle vás mohly sehrávat obce na poli vzdělávání?		Počet odpovědí
A	Podílet se na tvorbě obsahu vzdělávacích aktivit	16
B	Podílet se na lektorování	5
C	Poskytnout zdarma prostory ke vzdělávání	39
D	Podílet se na iniciování vzdělávacích akcí	27
E	Podílet se na náboru účastníků vzdělávacích akcí	17
Vlastní odpověď	Tlak na legislativní změny (tvorba ŠVP dle potřeb trhu práce); navýšit financování školství; žádnou roli	4
3. Jaké 2 hlavní role by podle vás mohly sehrávat obce v oblasti podpory zaměstnanosti?		Počet odpovědí
A	Spolupráce s firmami/NNO	51
B	Spolupráce s dobrovolníky	5
C	Tvorba projektů na vytváření pracovních míst	45
Vlastní odpověď	Příprava území; žádnou roli; motivace investorů; jednodušší legislativa pro živnostníky; přidělovat zakázky sociálním podnikům; větší podpora státu	4
Vlastní odpověď	Hledat uplatnění pro nezaměstnané postižené změnami v ekonomice (útlum průmyslových odvětví)	1
Vlastní odpověď	Zkusit podobný projekt http://www.mvk.cz/dalsivzdelavani/	1

Zdroj: vlastní data

Výsledky ankety (názory občanů) korespondují se statistickými údaji o Sokolovsku. Jako **stěžejní problémy regionu Sokolovska** jsou vnímány:

- Nezaměstnanost
- Stav obecních budov a komunikací
- Nízká vzdělanostní úroveň

Hlavní role obcí na poli vzdělávání vidíme v oblasti:

- Poskytování prostorů ke vzdělávání (zdarma)
- Iniciování vzdělávacích akcí
- Spoluúčast na náboru účastníků vzdělávacích akcí

Hlavní role obcí v oblasti podpory zaměstnanosti vidíme v oblasti:

- Spolupráce s firmami/NNO
- Tvorba projektů na vytváření pracovních míst

Druhá anketa se zabývala především **spokojeností a dostupností služeb** v obcích pro občany. Anketa byla realizována prostřednictvím formuláře, který uvádíme v nepovinné příloze č. 1 (dostupné na adrese: <http://mas-sokolovsko.eu/strategie-2014/>). Ankety se zúčastnilo celkem 80 respondentů, z toho 32 mužů (40 % respondentů) a 48 žen (60 % respondentů). Respondenti ankety pocházejí z obcí Březová, Bukovany, Dolní Rychnov, Habartov, Hory, Chlum Svaté Máří, Chodov, Jindřichovice, Královské Poříčí, Kraslice, Krásno, Kynšperk nad Ohří, Sokolov, Staré Sedlo, Svatava, Šabina, Vintířov. Nejvíce respondentů (41) je ze Sokolova. Vzhledem k nízkému počtu respondentů z ostatních obcí není obvykle relevantní usuzovat na stav zjišťovaných skutečností v jednotlivých obcích.

Z hlediska věkové struktury se ankety zúčastnilo 7 osob ve věku od 19 do 30 let (8,75 %), 48 osob ve věku 31 až 50 let (60 %), 23 osob ve věku 51 až 65 let (28,75 %) a 1 osoba nad 65 let. Žádný z respondentů nebyl mladší 18 let.

Dále uvádíme vyhodnocení této ankety pro jednotlivé oblasti. Výsledky ankety byly zohledněny v příslušných kapitolách SCLLD.

- **Školství:**

96 % respondentů (tj. 77 osob) odpovědělo kladně na otázku, zda je v jejich obci nebo blízkém okolí zajištěna MŠ.

94 % respondentů (tj. 75 osob) odpovědělo kladně na otázku, zda je v jejich obci nebo blízkém okolí zajištěna ZŠ.

Kvalitu ZŠ v malých obcích jako dostatečnou kladně ohodnotilo 41 % respondentů. 34 % respondentů se naopak domnívá, že kvalita ZŠ v malých obcích není dostatečná. Na tuto otázku neodpovědělo 25 % respondentů z důvodu nedostatku informací k dané problematice.

74 % respondentů se domnívá, že by v Karlovarském kraji měla působit vysoká škola. Z hlediska oboru naprosto převažuje přání na technické zaměření této vysoké školy, což uvedlo téměř 50 % respondentů, kteří chtějí v Karlovarském kraji vysokou školu (přičemž z technických oborů bylo nejčastěji uváděno strojní nebo elektro zaměření). Dále byly uváděny obory cestovního ruchu, lázeňství, ekonomie a veřejné správy.

- **Sociálně vyloučené lokality:**

80 % respondentů se domnívá, že se v jejich obci nacházejí sociálně vyloučené lokality. Jedná se především o obce Sokolov a Chodov. U ostatních obcí nelze vzhledem k malému počtu respondentů vyhodnocovat tuto otázku pro jednotlivé obce.

- **Bezpečnost v obci:**

76 % respondentů uvedlo, že se ve své obci cítí bezpečně. Všichni respondenti, kteří odpověděli, že se necítí bezpečně, zároveň v předchozí otázce kladně odpověděli na existenci SVL ve své obci. Otázka pocitu bezpečí nezávisí u respondentů na věku ani na pohlaví.

- **Rekvalifikační kurzy a vzdělávací aktivity:**

85 % respondentů se domnívá, že má smysl organizovat rekvalifikační kurzy a vzdělávací aktivity pro děti i dospělé.

- **Volný čas:**

85 % respondentů odpovědělo kladně na otázku, zda je v jejich obci dostatek příležitostí pro trávení volného času. Ti, kteří spokojeni nejsou, obecně postrádají hlavně zázemí pro mládež. Konkrétně v Chodově chybí možnosti koupání (bazén a veřejné koupaliště) dostupné přímo ve městě. Ve Svatavě (ovšem pouze na základě 2 respondentů ze Svatavy) chybí kulturní akce a sportoviště přístupné veřejnosti.

- **Odpady:**

96 % respondentů je spokojeno se systémem sběru komunálního odpadu, 86 % respondentů je spokojeno se systémem sběru tříděného odpadu a 80 % respondentů je spokojeno se systémem sběru nebezpečného odpadu.

Nespokojení respondenti vytýkají především absenci sběru bioodpadu, dále systém sběru nebezpečného odpadu, plechovek a nápojových kartonů. Jednotlivci jsou nespokojeni s počtem odpadkových košů, frekvencí svozu odpadu, provozní dobou technických služeb a systémem nastavení poplatku za odpad (např. platba za domácnost nikoliv podle počtu osob v domácnosti) nebo jeho výši.

- **Veřejná doprava:**

64 % respondentů je spokojeno se stavem veřejné dopravy. 7,5 % respondentů na tuto otázku neodpovědělo s poukázáním na skutečnost, že jezdí autem. Žádný z respondentů (všichni respondenti) z Habartova není (nejsou) spokojen s veřejnou dopravou. V Šabině chybí zastávka vlaku. Ze všech dotazovaných oblastí byla největší nespokojenost právě se stavem veřejné dopravy.

- **Zdravotní péče:**

74 % respondentů je spokojeno s dostupností zdravotní péče.

- **Služby:**

80 % respondentů je spokojeno se službami nabízenými v obci. Z nespokojených jich nejvíce postrádá (nejvíce chybí) poštu a lékárnou.

- **Pracovníci a zástupci OÚ a MÚ:**

69 % respondentů je spokojeno s prací pracovníků a zástupců OÚ a MÚ. 15 % je nespokojeno a 16 % odmítlo jednoznačně odpovědět, často z důvodu spokojenosti s pracovníky a nespokojenosti se zástupci, příp. z důvodu osobní vazby na pracovníky či zástupce OÚ/MÚ.

- **Způsob poskytování informací:**

Respondenti za nejlepší zdroj informací považují internetové stránky obce (které ale někteří respondenti požadují vylepšit) a různé tiskoviny (časopis, zpravodaj, noviny, letáky). Dále pak obecní rozhlas, e-mail a sms, obecní vývěsku a facebook.

Třetí anketa je koncipována jako vytvoření seznamu památek k záchraně. Tato anketa umístěná na webu MAS je nápadem, který vznikl na 3. komunitně plánovacím workshopu. Jejím účelem je zmapovat památky, které by chtěli obyvatelé na území MAS zachránit, i když nejsou v národním seznamu kulturních památek. Jde nám o detaily, které z pohledu většího celku mají zanedbatelný význam, ale z pohledu obyvatele regionu mají svou hodnotu a smysl např. právě v souvislosti s pocitem regionální identity. Níže uvádíme seznam památek k záchraně, který vzešel z této ankety:

- Obnova 30 vybraných reliktních památek na území MAS, na které jsou vyhotoveny PD. Navazuje na úspěšný projekt vyhledání, pasportizace a zpracování PD pro tyto relikty.
- Březová – kaplička v Kostelní Bříze.
- Březová – kaplička u kaštanu JV od bývalé Paseky (u cesty do Paseky)
- Březová – kaplička JZ od Studánky na kopci
- Horní Slavkov – kaplička v ohradní zdi hřbitova u děkanství
- Krajková – kaplička JV od Libnova
- Kraslice – kaplička SZ od Mlýnské na kraji lesa

- Kraslice – kaplička v S části Čiré
- Kraslice – kaplička SV od Mlýnské na pastvině
- Kraslice – kaplička JV od Mlýnské na pastvině
- Kraslice – kaple v Dolní Hluboké (interiér)
- Krásno – kaplička v Hájích
- Krásno – kaplička Olivetské hory u kostela v Krásně
- Kynšperk nad Ohří – hrobka v zámeckém parku v Kamenném Dvoře
- Kynšperk nad Ohří – kaplička ve Štědré (používána jako garáž)
- Locket – dřevěná kaple sv. Kříže u vrchu Robič
- Šindelová – kaple u zámku Favorit
- Relikty bývalého města Liberbach – Čistá
- Obec Rovná jako unikát reálného socialismu
- Pozůstatky osídlení kolem Přebuzi a na Rolavě

Dotazník pro obce

V průběhu zpracovávání SCLLD navštívili pracovníci MAS Sokolovsko všechny obce na svém území. I v dnešní době rozvinutých informačních technologií zůstává osobní jednání nejúčinnějším nástrojem komunikace. V rámci této návštěvy proběhlo setkání se starosty obcí, během něhož starostové, příj. jimi pověřeni pracovníci, vyplnili dotazník, jehož formulář uvádíme v samostatné příloze. Dotazník posloužil ke zjištění především **vybavenosti obcí**. Dále byl dotazník vodítkem pro **strukturovaný rozhovor** mezi pracovníkem MAS Sokolovsko a starostou obce k doplnění dalších specifík obce, porovnání statistických údajů o obci se skutečným stavem apod. Pro zjišťování stavu především technické infrastruktury z oblasti životního prostředí bylo provedeno dotazování příslušných odborů obcí s rozšířenou působností Sokolov a Kraslice (obce příslušné pod ORP Karlovy Vary byly dotazovány samostatně), které bylo doplněno o informace od starostů jednotlivých obcí.

Dále uvádíme výsledky dotazníku pro obce, které byly rovněž zpracovány do příslušných kapitol analytické části SCLLD. Dotazník vyplnili zástupci všech 37 obcí spadajících do územní působnosti MAS Sokolovsko.

Prvním dotazem bylo zjišťováno, zda má obec zpracované nějaké strategické plány rozvoje, příp. zjišťoval jejich aktuálnost.

Z odpovědí vyplynulo, že 27 obcí má takovýto dokument zpracováno, přičemž jeho aktuálnost uvedlo 21 obcí. 18 obcí má strategické plány platné a aktuální pro následující období, 3 obce uvedly aktualizaci starší než 8 let.

Druhá otázka zjišťovala skutečnost, zda má obec schválený aktuální územní plán.

Z odpovědí na tuto otázku vyplynulo, že aktuálně schválený územní plán (nebo je těsně před jeho schválením) má 32 obcí, zbylých 5 nikoli.

Třetí dotaz byl směřován na doplnění informací o vybavenosti obcí týkající se služeb, jako jsou lékárna, potraviny, drogerie, kadeřnictví a opravny.

Lékárnu uvedlo ve své obci 9 respondentů v celkovém počtu 20 lékáren, 28 respondentů odpovědělo záporně. Prodejnu potravin má dle odpovědí 33 obcí, 9 respondentů nevedlo přesný počet, zbylých 24 respondentů uvedlo dohromady 66 takových provozoven. Samostatnou drogerii dle odpovědí má 16 obcí. Další dotazovanou službou bylo kadeřnictví. To se dle odpovědí vyskytuje ve 23 obcích. 13 obcí kadeřnictví nemá, 1 respondent na tuto otázku neodpověděl. Poslední službou, na kterou byli respondenti v dotazníku tázáni, byly různé opravy, příp. jejich typ. Z odpovědí vyplývá, že v 18 obcích disponují určitým druhem opravy, 8 respondentů nevedlo počet, další obce dohromady čítají 31 různých provozoven. Jedná se především o služby typu autoopravy, pneuservisy, dále ojedinele oprava obuvi, oprava kotlů, a další. 18 obcí dle odpovědí žádné další opravy nemá, 1 respondent na tuto otázku neodpověděl.

Čtvrtý dotaz směřoval na oblast zdravotní péče, resp. její dostupnost, případně kvalitu.

21 dotazovaných uvedlo, že je v jejich obci dostupná zdravotní péče, přičemž 4 ji ohodnotili jako velmi dobrou, 9 jako spíše dobrou, 2 jako spíše špatnou a 6 její kvalitu neohodnotilo. Nutno podotknout, že někteří starostové uváděli jako dostupnou zdravotní péči i takovou péči, kdy dojíždí do obce pouze 1 lékař 1-2 krát týdně s tím, že pro obyvatele je taková forma dostačující. Zbylých 16 respondentů odpovědělo na dotaz záporně. Postrádají především základní péči praktického lékaře, ať už pro dospělé nebo pro děti, dále pak zubaře, příp. v dalších větších obcích postrádají speciality jako je oční lékař či ortoped.

Pátou otázkou byla zjišťována dostupnost sociální péče a její kvalita.

Dle odpovědí je ve 20 obcích sociální péče dostupná, ať už místní organizací či terénní službou. Její kvalitu ohodnotili dotazovaní 6 krát jako velmi dobrou, 9 krát jako spíše dobrou, 1 krát jako spíše špatnou a ve 4 případech kvalitu neohodnotili. V 17 obcích pak sociální péče dostupná není, resp. není ani potřebná. Pouze v jedné obci by uvítali službu typu dům s pečovatelskou službou pro seniory a startovací byty.

Z dalších rozhovorů se starosty vyplynulo, že oblast sociální péče je v obcích Sokolovska dostatečně podchycena, příp. není zatím tolik žádaná. Přestože však nechybí konkrétní klasické formy jako např. dům pro seniory, stacionáře, apod., uvítali by rozšířené terénní služby a jiné inovativní formy sociální péče, ideálně alespoň částečně v domácím prostředí.

Šestý dotaz zjišťoval hodnocení kvality dopravní obslužnosti v obcích.

Dopravní obslužnost ve své obci hodnotilo 8 respondentů jako velmi dobrou, 22 jako spíše dobrou, 5 jako spíše špatnou a 2 jako velmi špatnou.

Sedmá otázka zjišťovala, zda je v obcích dostatečná kapacita v mateřských školách, pokud ne, zda je docházka dětí vyřešena s jinou obcí.

Z odpovědí vyplývá, že 23 respondentů uvedlo dostatečnou kapacitu MŠ ve své obci, zbylých 14 obcí nemají vlastní MŠ. Tyto obce však mají zajištěnu docházku dětí do okolních spádových oblastí. Průzkumem nebyl zjištěn problém s nedostatkem míst v MŠ.

Osmý dotaz zjišťoval, zda je v obcích dostatečná kapacita na základních školách, pokud ne, zda je docházka dětí vyřešena jinak.

20 respondentů uvedlo dostatečnou kapacitu ve vlastních školách, dalších 17 obcí nedisponuje vlastní základní školou, nicméně má zajištěnu docházku dětí v okolní spádové oblasti. Z dalších rozhovorů se starosty pak vyplývá, že řeší spíše opačný problém, a to málo dětí v některých ročnících či školách. Zároveň je zřejmé, že někteří rodiče vozí své děti mimo spádovou oblast do škol ve větších městech (Sokolov, Kraslice).

Devátý dotaz úzce souvisel se dvěma předešlými, měl za úkol zjistit hodnocení kvality didaktického vybavení ve školních zařízeních obce.

12 respondentů ohodnotilo kvalitu didaktického vybavení jako velmi dobrou, 10 jako spíše dobrou a 1 jako spíše špatnou. Zbylí respondenti se ke kvalitě vybavení nevyjádřili z důvodu absence školních zařízení ve své obci.

Desátým dotazem bylo zjišťováno hodnocení technického stavu budov ve vlastnictví obce.

Jako velmi dobrý stav budov ve vlastnictví obce ohodnotilo 7 respondentů, 12 pak jako spíše dobrý, 11 jako spíše špatný, 4 jako velmi špatný. 1 respondent uvedl, že stav budov ve vlastnictví obce je velmi různý. 2 dotázaní na tuto otázku neodpověděli.

Z hodnocení ve dvou výše uvedených případech a dalších rozhovorů se starosty je zřejmé, že školní zařízení jsou většinou kvalitně didakticky vybavena. Problémem je spíše stav školních budov, jídelen a přílehlých zařízení. Tristní je v některých malých obcích stav budovy obecního úřadu.

V **jedenácté otázce** bylo zjišťováno, zda se v obci vyskytuje nějaké mateřské centrum, dům dětí, stálý kroužek pro malé děti, příp. maminky s dětmi.

Z odpovědí na tento dotaz vyplynulo, že mateřské centrum či dům dětí nebo kroužek pro děti provozuje 29 obcí. 8 respondentů pak odpovědělo záporně.

Dvanáctý dotaz směřoval do oblasti trávení volného času, a to na hodnocení jeho kvality i vybrané ukazatele.

Možnosti trávení volného času hodnotili 4 dotázaní jako velmi dobré, 18 jako spíše dobré, 7 jako spíše špatné, 1 neumí posoudit. 7 dotázaných volnočasové možnosti neohodnotilo.

DDM, MC, SVČ potvrdilo ve své obci 9 dotázaných, 26 odpovědělo záporně, 2 neodpověděli.

Knihovnu má 32 obcí (většinou při svém obecním úřadě), 5 obcí knihovnu nemá.

Divadlo či kino potvrdilo 8 obcí, 29 takový objekt vyloučilo.

Sportovní oddíly jmenovalo 31 obcí. Největší zastoupení mají sporty jako kopaná, volejbal, tenis, většinou formou sportovních klubů či tělovýchovných jednot. Dalšími pak jsou např. karate, šipky, jezdeckví, kanoistika, lyže, stolní tenis, kuželky a další. 6 obcí pak neneviduje žádný sportovní oddíl či klub.

Činnost zájmových spolků potvrdilo 27 obcí. Z nejčastěji zmiňovaných můžeme jmenovat např. hasiče, myslivce, rybáře, chovatele, zahrádkáře, včelaře, kluby důchodců, klub turistů nebo např. modeláře. 9 obcí pak zájmové spolky nemá, 1 respondent na tuto otázku neodpověděl.

Výskyt sportoviště potvrdilo 35 obcí, záporně reagovali 2 dotázaní.

Většina obcí má jedno nebo více dětských hřišť.

Další místa pro trávení volného času potvrdilo 18 dotázaných, 10 odpovědělo záporně, 9 neodpovědělo vůbec.

Třináctým dotazem bylo zjišťováno, jaké stěžejní či specifické akce jsou v obcích pořádány.

Všichni dotázaní potvrdili pořádání společenských akcí ve své obci. Kácení májky, Den dětí, Vánoční strom, Masopust, Mikuláš a podobné klasické akce se konají dle kalendáře téměř ve všech obcích. Specifickou akcí je např. Prakiáda, Přetahování lanem, Triatlony, Běžecký memoriál, Rybářské závody Rockové sady, Pivní slavnosti, Setkání dechových hudeb, Karetní hra Lora, Novoroční pochod na Špičák, PORTA, psí závody, Hartenberské strašení, Loketské kulturní léto, Sokolovská čurda a mnoho dalších. Fenoménem v obcích sokolovského regionu je pak také pravidelné setkávání rodáků.

Celkově z rozhovorů se starosty vyplynulo, že obce Sokolovska se mnoho neliší v pořádání klasických „kalendářních“ akcí, některé však navíc nabízejí velmi ojedinělé společensko-kulturně-sportovní akce.

Ve **čtrnácté otázce** byl zjišťován výskyt černých skládek na katastrálním území obcí.

21 dotázaných výskyt černých skládek potvrdilo, 16 vyloučilo.

Výskyt skládek uvedlo sice jen 21 obcí, z rozhovorů se starosty však vyplynulo, že mnohé skládky si řeší operativně hned při jejich zárodku. Někteří tuto problematiku vyřešili doplněním kontejnerů.

Patnáctá otázka sondovala stav vyřešení plynofikace v obcích.

Plynofikaci mají zcela vyřešenu ve 20 obcích, v 7 chybí úplně, v 1 ze tří čtvrtin. V 10 obcích plynofikace chybí v některých částech.

Celkově je v regionu plynofikace poměrně dostatečně rozšířena. Dle sdělení starostů o ni navíc v některých lokalitách nemají občané zájem a stále upřednostňují vytápění tuhými palivy.

Šestnáctou otázkou bylo zjišťováno, zda došlo v posledních 5 letech k nárůstu drobné kriminality, vandalství.

13 dotázaných nárůst drobné kriminality potvrdilo, 24 pak stupňující se tendence v této oblasti nevidí.

Jak vyplývá z reakcí na tuto otázku, nepocítují většinou starostové narůstající tendence drobné kriminality. I tam, kde uvedli její stoupající tendenci, uvedli většinou ojedinělé konkrétní případy vandalismu či krádeží.

Sedmnáctá otázka se ptá na dostatečnost informovanosti občanů.

31 dotázaných považuje své občany za dostatečně informované, a to především prostřednictvím vývěsek, webu, obecního rozhlasu příp. místního zpravodaje. Dva přiznali informovanost nedostatečnou a 4 na tuto otázku neodpověděli.

Celkově starostové věří, že jsou občané obcí dobře informováni.

Poslední otázka dotazníku byla věnována meziobecní spolupráci a zjišťovala, zda by starostové přivítali společné řešení následujících oblastí: účetnictví, technické služby, psí útulek, právní servis, propagace regionu, řešení špatné image regionu, vzdělávací aktivity a řešení dopravní obslužnosti.

Účetnictví by společně chtěli řešit 4 dotázaní, 25 nikoli, 8 neodpovědělo.

Oblast technických služeb by řešilo společně 20 dotázaných, 9 nemá zájem, 8 neodpovědělo.

Problematiku psího útulku by společně řešilo 25 dotázaných, 4 nikoli, 8 neodpovědělo.

Právní servis by společně řešilo 13 respondentů, 16 ne, 8 neodpovědělo.

Společnou propagaci by přivítalo 24 dotázaných, 4 nemají zájem, 9 neodpovědělo.

Řešení špatné image regionu jako společné téma by bralo 26 dotázaných, 2 ne, 9 neodpovědělo.

Vzdělávací aktivity by společně praktikovalo 14 dotázaných, 14 nikoli, 9 neodpovědělo.

Společné řešení dopravní obslužnosti by uvítalo 18 dotázaných, 9 ne, 10 neodpovědělo.

Celkem 8 respondentů se nevyjádřilo k žádnému tématu možnému k řešení v rámci meziobecní spolupráce. Z odpovědí na tuto otázku vyplývá, že respondenti mají zájem o otázky týkající se propagace regionu a řešení špatné image, dále pak by uvítali společný psí útulek. Velmi malý (4 dotázaní) je zájem o společně vedené účetnictví, také právní servis nebo vzdělávací aktivity by společně řešilo méně než polovina dotázaných.

Podíváme-li se na ochotu k meziobecní spolupráci dle svazků obcí a mikroregionů, zjistíme největší zájem o meziobecní spolupráci u obcí sdružených v Mikroregionu Sokolov – východ. Většina

dotazovaných představitelů obcí sdružených v tomto mikroregionu považuje za přínosná témata pro meziobecní spolupráci technické služby, psí útulek, právní servis, propagaci regionu, řešení špatné image regionu a vzdělávací aktivity. Nedůvěru k meziobecní spolupráci nacházíme i u obcí sdružených ve Svazku měst a obcí Kraslicka, kde se většina respondentů vyslovila pouze pro meziobecní spolupráci u témat psího útulku, propagace regionu a řešení špatné image regionu. Podobně je tomu u obcí, které byly sdruženy v dnes již zaniklém Mikroregionu Pod Chlumem, kde respondenti vidí možnosti meziobecní spolupráce hlavně v tématech psího útulku, vzdělávacích aktivit, dopravní obslužnosti, propagace regionu a řešení špatné image regionu. Z toho bývalého mikroregionu se ovšem tři respondenti odmítli vůbec vyjádřit k problematice meziobecní spolupráce. U samostatných měst a obcí převažují témata technických služeb, psího útulku a řešení špatné image regionu.

Zapojení žáků mateřských, základních a středních škol

Protože jsme nechtěli opomenout důležitou skupinu obyvatelstva, jako jsou děti a mládež, rozhodli jsme se uskutečnit pracovní setkání na 3 úrovních: s dětmi mateřské školy, s žáky základní školy a se studenty střední školy.

První setkání proběhlo s dětmi v MŠ Vrchlického v Sokolově. S předškoláky byly vytvořeny 2 pracovní skupinky. První z nich čítala 7 dětí a spolu s pracovníci MAS Sokolovsko vytvářela plakát tak, že si každé dítě zvolilo svou barevnou značku, kterou pak malovalo k otázce, na niž kladně odpovědělo. Děti reagovaly na následující otázky:

- Bydlíš v bytě nebo v rodinném domě?
- Jak se dostáváš do školy? Pěšky, hromadnou dopravou nebo autem?
- Máš blízko domova hřiště?
- Víš, kde je v okolí a byls někdy: v knihovně, v divadle, v kině, na zimním stadionu, na venkovním koupališti, v krytém bazéně?
- Máte u domu barevné popelnice a používáte je s rodiči?

Z barevných značek lze vyčíst, že 6 ze 7 dotazovaných dětí žije v bytě, jedno v domku. 4 děti chodí do školy pěšky, 2 vždy autem a 1 střídavě pěšky či autem (podle počasí). 5 dětí ví o „svém“ hřišti blízko domova. 4 děti již byly v knihovně, 6 dětí navštívilo divadlo (mimo návštěvy realizované v rámci MŠ), 3 děti byly v kině, 4 na zimním stadionu (2 aktivně bruslit), 4 děti chodívají na místní koupaliště, 5 dětí využívá krytého bazénu v místě bydliště a 5 dětí zná a používá popelnice na tříděný odpad (všechny děti věděly, kam se který odpad hází). Díky zvoleným značkám lze vysledovat odpovědi konkrétního dítěte. Zajímavá v tomto ohledu je např. skutečnost, že dítě, které uvedlo, že se do školky dostává výhradně vozidlem, ze všech nabízených aktivit označilo pouze návštěvu zimního stadionu a hřiště, jinak v rámci rodiny „neoznačkovalo“ žádnou další nabízenou možnost trávení volného času.

Obr. č. 1: Výstup komunitní práce s dětmi z MŠ

Zdroj: vlastní šetření

Druhá skupinka také 7 dětí měla namalovat své oblíbené místo, kde rádo tráví čas. Na obrázcích najdeme 2krát koupání, jednou chatu, 3krát hřiště a 2 děti namalovaly svůj dům. Obrázky tvoří nepovinnou přílohu č. 2 SCLLD (dostupná na adrese: <http://mas-sokolovsko.eu/strategie-2014/>).

Obr. č. 2: Komunitní práce s dětmi MŠ

Zdroj: vlastní šetření

Podruhé se setkat s dětmi, resp. žáky, nám umožnili na **Základní škole** v Krajkové. Jednalo se o 14 žáků 8. třídy. S žáky byl realizován dvouhodinový program na téma Život v mé obci. Na začátku byly děti pracovníci MAS Sokolovsko vyzvány k brainstormingu na téma „místo k žití, bydlení“. Výstupy byly zaznamenávány na tabuli a dále pak sloužily v průběhu celé práce jako opěrné body či náměty při dalších činnostech. Dalším bodem setkání pak bylo volné psaní, při němž děti sepsaly vše, co je napadlo k životu v jejich obci. Některé se následně o své příspěvky podělily s ostatními. Dalším výstupem pak bylo vytvoření T-grafu, kdy každý žák zapsal jednu věc, která se mu v jeho obci líbí a jednu, která nikoli, příp. kterou postrádá. Posledním tématem bylo vytvoření myšlenkové mapy s tématem „Ideální obec“.

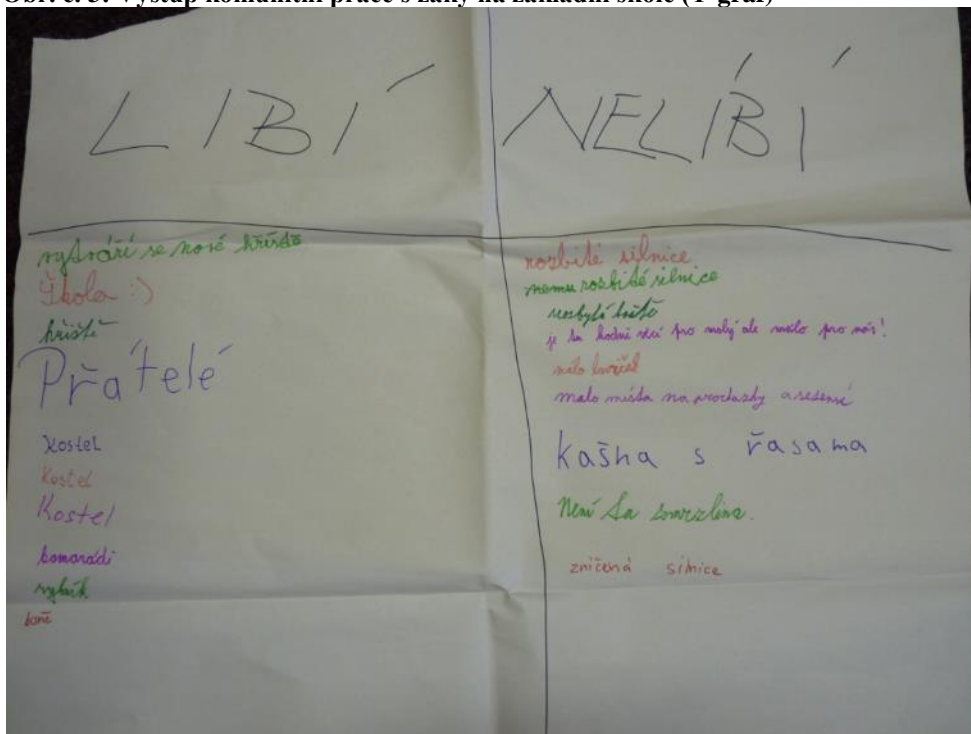
Při brainstormingu děti vyvolávaly všechna možná témata a hesla týkající se jejich obce, resp. místa, kde žijí. Velmi zajímavé bylo, že pro děti byly stěžejní vztahy, jako např. spolužáci, kamarádi, rodina, sousedé a až následně hmotné náležitosti (hřiště, obchody, bazén, kostel, atd.)

Při volném psaní děti popisovaly svou obec, ve většině případů v pozitivním duchu. Někteří žáci trochu bojovali s metodou volného psaní, všichni si ale nakonec skvěle poradili. Pro ilustraci žáci např. uvedli, že se jim v jejich obci líbí skoro vše, kromě rozbitých silnic. Uvíтали by nové hřiště, zmiňují hospodu. Opět se věnovali tomu, že jsou zde dobří lidé a přátelé. Jmenovali místa a památky, jako např. kašnu, kostel, apod. Hodně se jich shodlo na krásné přírodě a čistotě v obci. Postrádali bazén, větší hřiště typu workout parku, lépe zásobený obchod či cukrárnu. Několik jich v dobrém zmínilo dokonce pana starostu, který prý toho v obci hodně udělal.

Výstup T-graf je zaznamenán na fotografii. Při následné debatě pak děti vysvětlily svou zálibu v budově kostela, která je prý skvělým místem pro hry. Jak je zřejmé, uvítaly by opravené silnice, cukrárnu, bazén, opravenou kašnu a hřiště pro svou věkovou kategorii.

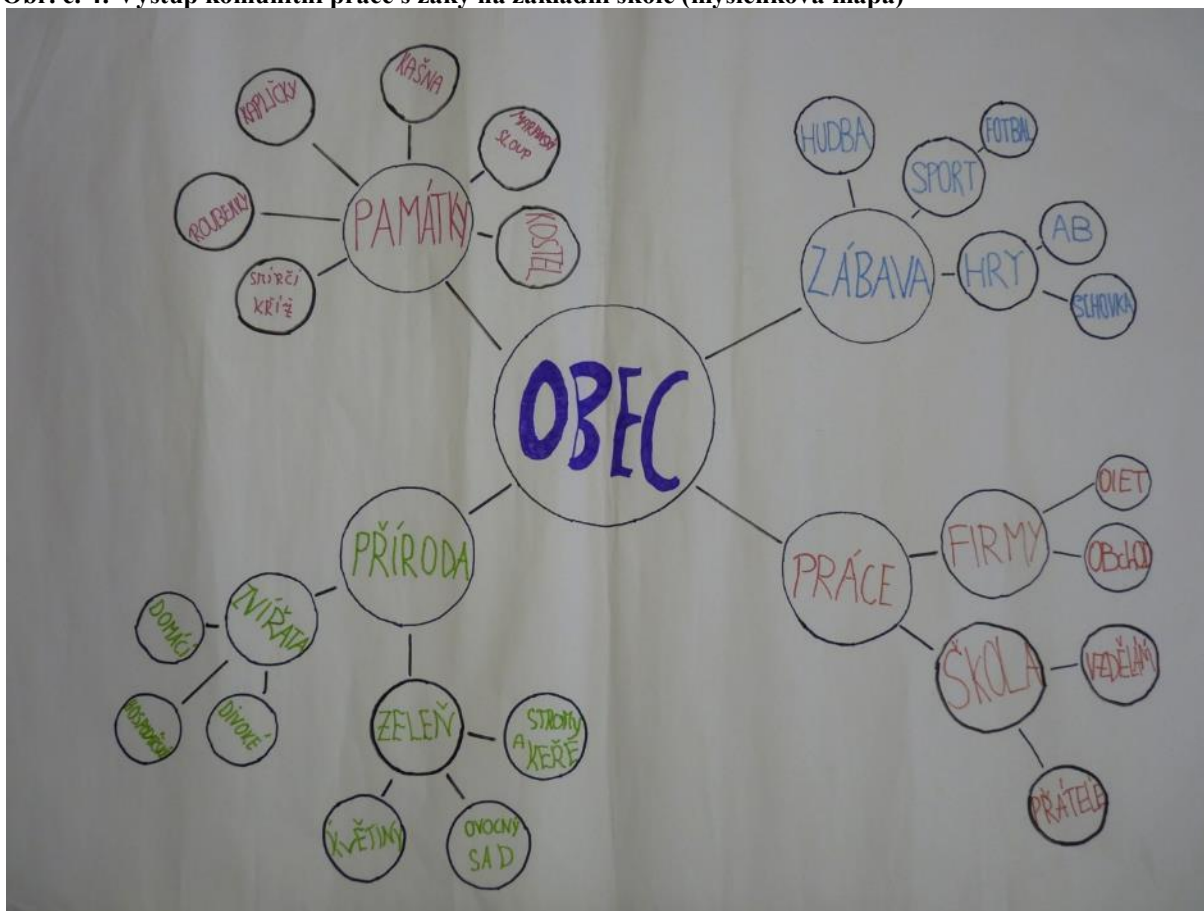
Závěrečná nejdelší část práce s dětmi byla věnována tvorbě myšlenkové mapy na téma „Ideální obec“. Žáci rozdělení do skupin se jí chopili s chutí a výsledkem jsou 3 povedené „ideální obce“, v nichž nechybí výše popsané požadavky. Zajímavé je také to, že se už takto mladí lidé neopomněli zabývat tématem budoucí práce. Na jedné mapě je znázorněna záložka „práce“, na niž navazuje záložka „firmy“, větvičí se pouze do dvou možností v obci. I zde je tedy patrné povědomí dětí o omezené pracovní nabídce na malých městech.

Obr. č. 3: Výstup komunitní práce s žáky na základní škole (T-graf)

Zdroj: vlastní šetření

Obr. č. 4: Výstup komunitní práce s žáky na základní škole (myšlenková mapa)

Zdroj: vlastní šetření

Setkání s touto skupinou bylo velmi pozitivně laděné, děti se o téma živě zajímaly a jejich výstupy jsou skutečně relevantní a zajímavé. Bylo znát, že tato věková kategorie je doma (ve své obci) ráda a že se jí zde dobře žije. Otázkou zůstává, jak by takové setkání dopadlo za několik let. Výstupy z pracovní besedy se staršími žáky uvádíme následovně.

V pořadí třetí setkání s mládeží proběhlo na **Střední živnostenské škole** v Sokolově. Jednalo se o skupinu 15 žáků dvou maturitních oborů, a to oboru Knihovnické a informační systémy a služby a obor Kosmetička. S žáky byla vedena řízená diskuze na téma „Život ve vaší obci“, kdy na začátku byli požádáni o vyplnění ankety pro občany žijící na území MAS Sokolovsko. Byl použit stejný formulář jako pro občany v obcích MAS Sokolovsko. Po vyplnění ankety byli žáci vyzváni ke krátkému brainstormingu na dané téma, aby se naladili na probíranou tematiku. Pracovnice MAS Sokolovsko zaznamenávala nápady na tabuli. Následně proběhlo volné psaní na téma „Má obec“, pracovnice MAS pak seznámila žáky s jejich výtvary. Proběhla poměrně dlouhá debata na různá témata, především se týkala problémů, které mladé lidi trápí a s čím jsou nespokojeni. Ve druhé části pracovního setkání měli žáci SŠ stejný úkol jako žáci ZŠ, a to vytvořit myšlenkovou mapu své ideální obce.

Ankety se zúčastnilo všech 15 žáků, z toho 11 dívek a 4 chlapci, kteří pocházejí z obcí Sokolov, Kraslice, Dolní Rychnov, Habartov, Bukovany, Nové Sedlo, Svatava, Chodov a Loket. Z věkového hlediska odpovídalo 12 žáků věku do 18 let a 3 spadali do kategorie od 19 do 30 let.

Vyhodnocení výsledků ankety:

Školství

14 žáků odpovědělo kladně, že je v jejich obci nebo blízkém okolí zajištěna MŠ a ZŠ.

Kvalitu ZŠ jako dostatečnou kladně ohodnotilo 8 žáků, 4 ji považují za nedostatečnou a 3 žáci na tuto otázku neodpověděli.

Vysokou školu by v kraji přivítalo 14 žáků. Mezi jmenovanými obory byly např. policejní akademie, podnikání, humanitní obory, technika-informatika, práva, psychologie, sociologie.

Je zřejmé, že poptávka po vysoké škole v kraji je i u této věkové skupiny. V následující diskuzi žáci přiznali obavy ze studia mimo region, mnozí např. z ekonomických důvodů. Ne všichni rodiče by zvládli náklady na vysokoškolské studium spolu s ubytováním a stravováním mimo domov.

Sociálně vyloučené lokality

Celkem 14 žáků ví o sociálně vyloučené lokalitě/lokalitách ve své obci. 1 pak (Svatava) o žádné takové ve své obci neví.

Bezpečnost v obci

11 žáků se necítí ve své obci bezpečně, 4 uvádí, že ano.

Otázka bezpečnosti a sociálně vyloučených lokalit byla ústředním tématem celé diskuze s žáky. Ti byli doslova rozhořčeni stavem některých částí ve své obci (Habartov, Bukovany, Sokolov) s tím, že se zde necítí vůbec bezpečně. Velmi negativně hodnotili práci Městské policie, jejíž hlídky údajně vídávají na místech málo ohrožených patologickými jevy, příp. v blízkosti služebny. V noci pak postrádají hlídky Městské policie úplně. Největším problémem, pokud jde o bezpečnost, však podle zúčastněných mladých lidí jsou drogy. Není prý problém je sehnat, jsou jim nabízeny v restauračních zařízeních, na diskotéce, vědí o místech, kde lze koupit téměř cokoli (pervitin). V místech svého bydliště vědí o bytech, kde se údajně tzv. dealuje, kde dochází ke konfliktním situacím mezi dealery a drogově závislými či policií. Podle jejich názoru se však v této věci nic neděje. Některé žákyně byly údajně svědky aplikace drogy závislou osobou přímo na dětském hřišti. Přítomní žáci považují tuto problematiku za stěžejní, zároveň však připouštějí, že neví, jak ji řešit nebo paradoxně by kontrolu osob ze strany policistů při večerní zábavě brali za obtěžující a omezující.

Rekvalifikační kurzy a vzdělávací aktivity

13 osob si myslí, že má smysl pořádat rekvalifikační kurzy a vzdělávací aktivity pro veřejnost, 2 toto považují za zbytečné.

Volný čas

Celkem 9 žáků vidí dostatek příležitostí pro trávení volného času, 6 pak nikoli. Žáci postrádali např. bazén, fitness, hřiště. Z následující diskuze pak jednoznačně vyplynulo, že mladí lidé zcela postrádají místa, kde by se mohli scházet, jako např. kluby, čajovny. V obcích jsou prý pouze hospody a herny, kde se necítí dobře.

Odpady

13 žáků je spokojeno se systémem sběru komunálního odpadu, 12 jich je spokojeno se systémem sběru tříděného odpadu a 9 je spokojeno se systémem sběru nebezpečného odpadu.

Nespokojení žáci zmiňují především nedostatek kontejnerů na nebezpečný odpad a nepořádek mimo koše a v ulicích (odpadky válející se na zemi).

Veřejná doprava

10 žáků je spokojeno s veřejnou dopravou v obci, 5 nikoli. Nutno dodat, že spokojení jsou především žáci žijící přímo v Sokolově. Přesto i zde někteří vidí problém s nočními spoji ve městě (sídlíště Michal – Staré náměstí), jak sdělili v následující debatě.

Zdravotní péče

Pouze 5 žáků je spokojeno s dostupností zdravotní péče.

Z následujících činností (např. tvorba myšlenkové mapy) vyplynulo, že postrádají zubaře, oční lékaře, následnou odbornou péči.

Služby

Služby jsou pro 8 žáků dostačující, pro 7 pak nikoli. Nespokojeným žákům nejvíce chybí lékárna, obchodní dům či chráněné bydlení pro psychiatrické pacienty.

Pracovníci a zástupci OÚ a MÚ

Na otázku spokojenosti s pracovníky obecních či městských úřadů reagovala 9 žáků kladně, jsou spokojeni, 4 nikoli a 2 žáci neodpověděli.

Způsob poskytování informací

Respondenti za nejlepší zdroj informací považují internetové stránky obce a městské zpravodaje.

Tato anketa byla mladým lidem zadána především pro alespoň částečnou možnost srovnání odpovědí z ankety realizované s občany obcí MAS Sokolovsko. Nutno konstatovat, že se reakce na jednotlivé otázky v celku neliší. Rozdílná jsou pouze specifika vyplývající z potřeb mladých lidí, jako např. potřeba míst ke scházení se mladých nebo konkrétní vysoké školy. Zcela novým tématem zde pak při následné diskuzi byla nespokojenost s prací Městské policie a řešením otázky drogově závislých a prodeje drog.

Výše zmíněná specifika byla pak popsána velmi otevřeně při volném psaní. Žáci byli velmi kritičtí. Z uvedeného je zřetelné, že život kolem sebe sledují, prožívají a umějí jasně pojmenovat, co jim na místě jejich žití vadí. Pro ilustraci budeme z některých příspěvků citovat:

„Jsou tu samí feťáci, velké nebezpečí pro malé děti...Přála bych si, aby na dětských hřištích, kde je písek, nebyly pohozeny jehly od feťáků...hodně Romů, hodně heren...“

„V mojí obci mi vadí, že je tu málo společenských i kulturních akcí pro mladé. Přijde mi, že je tu málo míst pro mladé. Také musím pochválit město za workoutové hřiště.“

„Plusy: sportovní aktivity, nový vzhled, dostupná kultura, nové osvětlení...mínusy: SVL, málo festivalů, žádná čajovna, málo práce, slabá bezpečnost, nepřizpůsobili občané, vandalismus, herny, málo popelnic v ulicích.“

„V mojí obci znám nejméně 6 dealerů, kteří už dlouho prodávají marihuanu (i pervitin). Nejhorší je, že ho prodávají i nezletilým dětem. Dále mě štve, že tu není moc míst, kam si sednout. Všechny lavičky jsou buď zničené nebo schválně ušpiněné blátem atd.“

„Moje obec je poměrně malá, jsme jedno sídliště, pár domků a dílna. Celý sídliště obývají Romové a feťáci, co dělají bordel, my slušní lidi to tam máme docela těžký a nedokážu si představit, že bych tam někdy měla vychovávat svoje děti. Krom 2 vietnamských obchodů a pár pochybných podniků nemáme v obci skoro nic...“

V poslední části pracovního setkání měli žáci vytvořit myšlenkovou mapu s výchozím tématem „Má ideální obec“. Jednalo se o práci ve skupinách a výsledkem jsou obce s absencí výše popisovaných negativních jevů, plně dostatečného množství škol, práce, služeb a možností pro trávení volného času. V porovnání s žáky základní školy už zúčastnění mladí lidé tolik nereflektují vztahy, vazby na kamarády a rodinu. Jejich přístup k dané problematice byl na rozdíl od dětí poměrně kritický a negativně laděný.

Obr. č. 5: Výstupy komunitní práce s žáky na střední škole (myšlenkové mapy)

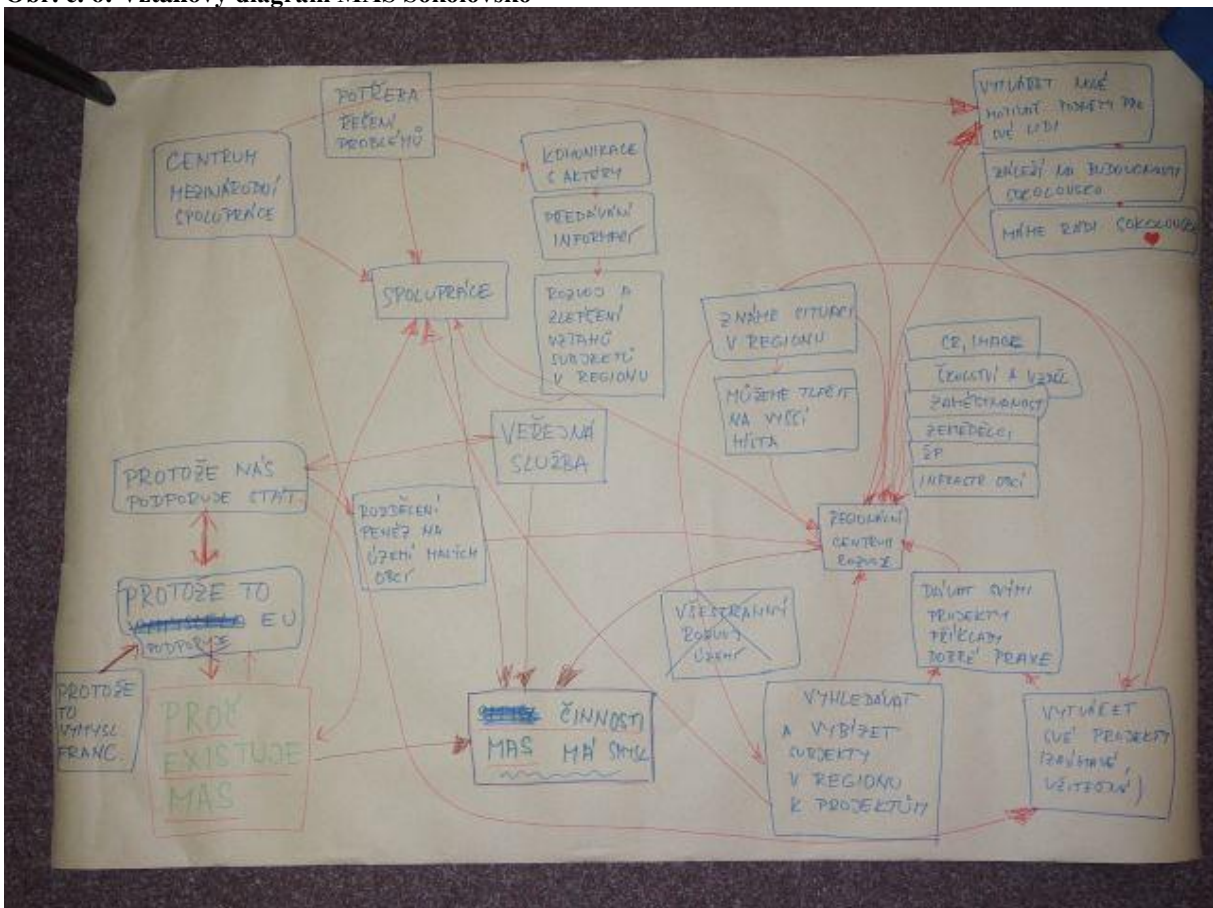
Zdroj: vlastní šetření

Vztahová analýza

V rámci přípravy Strategie komunitně vedeného místního rozvoje zpracovali manažeři a další pracovníci MAS Sokolovsko metodou vztahové analýzy **vztahový diagram**. Na začátku jeho tvorby jsme si položili otázku „proč existuje MAS Sokolovsko?“ Hledali jsme různé souvislosti. Nejprve se zúčastnění pracovníci pokusili sami odpovědět na tuto otázku. Odpovědi jsme samostatně zapisovali na kartičky, které jsme potom společně třídili, seskupovali do obecnějších celků a doplňovali. Hlavní oblasti uplatnění byly identifikovány v oblastech spolupráce, veřejné služby a regionálního centra rozvoje. Jednotlivé oblasti jsou rozvedeny do detailnějších částí.

Z výsledků vyplynulo, že **činnost MAS Sokolovsko má smysl**. Pomocí zvolené metody se nám podařilo utřídit si myšlenky a přijít na další souvislosti, které manažerům MAS Sokolovsko mohou pomoci při komunikaci s lokálními aktéry a dalšími subjekty. Na následujícím obrázku uvádíme vztahový diagram tak, jak přímo vznikl při hledání odpovědí na otázku smyslu existence MAS Sokolovsko.

Obr. č. 6: Vztahový diagram MAS Sokolovsko

Zdroj: vlastní šetření

Komunitní projednání s NNO z oblasti zaměstnanosti

V rámci komunitního projednávání již v návaznosti na operační programy pro období 2014-2020, konkrétně na operační program Zaměstnanost, bylo provedeno vlastní šetření mezi místně působícími neziskovými organizacemi, a to ne jen z řad partnerů MAS Sokolovsko. Krátký průzkum měl identifikovat potřeby v sociální oblasti, které by bylo možno uspokojit realizací projektů v rámci operačního programu Zaměstnanost. Z provedeného zjišťování vyplynula nutnost řešit problematiku velmi vysoké míry nezaměstnanosti, spojené zároveň s vysokým počtem osob se základním či nedokončeným základním vzděláním. Dále pak je žádoucí rozšířit a prohloubit sociální péči ve smyslu terénní a ambulantní péče, především pro integraci osob ohrožených sociálním vyloučením včetně osob zdravotně či duševně hendikepovaných. Neziskovým organizacím chybějí prostředky na zajištění sociálních pracovníků pro tyto služby, příp. pro jejich vzdělávání a zvyšování kvalifikace.

Náměty vyplývající ze zjištěných potřeb v sociální oblasti:

- animace území - síťování všech aktérů v oblasti zaměstnanosti, tzn. školy, rodiče, žáci, potencionální zaměstnavatelé, NNO, Úřad práce, vzdělávací instituce, apod.,
- průzkum území za účelem mapování všech existujících NNO a ostatních pomáhajících organizací, jejich nabídka služeb a osvěta veřejnosti, resp. cílové skupiny o jejich existenci a nabídce služeb, pomoci,
- příprava na budoucí povolání a hledání zaměstnání – osvojení si základních obecných kompetencí pro získání zaměstnání - realita na trhu práce pro absolventy a dlouhodobě nezaměstnané, tréninkové pracoviště pro absolventy, kariérové poradenství s bilanční a pracovní diagnostikou,
- využití mentoringu seniorů pro mladé,
- podpora stávajícího sociálního podnikání (existující podnik Srdce a čin) a rozšíření sociálního podnikání na další cílovou skupinu - ženy se základním vzděláním,
- terénní pracovníci zaměřeni na pracovní poradenství (motivace, právní informace, sociální poradenství),
- podpora vzniku nových pracovních míst v podobě asistentů pro zdravotně postižené a seniory (region trpí nerovnováhou mezi poptávkou a počtem asistentů),
- podpora ambulantních služeb a tím prakticky vzniku nových pracovních míst pro potřebné, úlevová péče, homecare jako forma nejlidštější, nejefektivnější a nejlevnější podpory potřebným,
- začleňování na trh práce i vážně postižených nebo lidí s kombinovaným postižením (sociální podnikání, terapeutické dílny, vhodná podporovaná pracovní místa).

Další aktivity komunitního projednávání

Bylo uskutečněno mnoho dalších aktivit v rámci komunitního projednávání SCLLD. Proběhlo **setkání starostů a příznivců MAS** v Rudolci na Březové. Zápis z tohoto setkání uvádíme v nepovinné příloze č. 13 a 14 SCLLD (dostupné na adrese: <http://mas-sokolovsko.eu/strategie-2014/>).

V rámci komunitní tvorby SCLLD probíhalo intenzivně **mapování absorpční kapacity** území MAS Sokolovsko, na němž se podíleli především starostové obcí, partneři či příznivci MAS a ostatní místní aktéři. Probíhala osobní setkání a četné telefonické a e-mailové konzultace, výsledkem je podrobně zpracovaný seznam absorpční kapacity území MAS Sokolovsko.

Starostové, příznivci MAS, ostatní místní aktéři a odborníci na nejrůznější problematiku měli také možnost **připomínkovat SCLLD** v nejrůznějších fázích jejího vzniku. K této možnosti byli vyzváni na workshopech a pracovních setkáních. Během procesu připomínkování probíhala osobní setkání a četné telefonické a e-mailové konzultace. Připomínky byly využity k vyhledání a doplnění některých statistických údajů, k doplnění analytické části na základě odborných zkušeností profesionálů v dané oblasti nebo osobní zkušenosti obyvatel regionu a také jako podklad pro následné expertní zpracování strategické části SCLLD.

Příprava SCLLD probíhala nejen v samotném regionu Sokolovska, ale i v rámci **přeshraniční spolupráce**. Proběhlo společné setkání zástupců MAS Český les, MAS Sokolovsko a LAG InitiAKTIVkreis Tirschenreuth k plánování SCLLD, kde byla řešená SWOT analýza společná pro území výše uvedených MAS a byla vytipována témata, která by se mohla stát základem pro budoucí partnerské projekty.

V srpnu 2014 bylo realizováno obdobné setkání organizované MAS Sokolovsko s přizváním všech ostatních **místních akčních skupin Karlovarského kraje a z příhraničí Bavorska a Saska** zaměřené na tvorbu strategií a případné projekty spolupráce mezi českými a německými MAS v dalším období. Tohoto workshopu se zúčastnili zástupci MAS Sokolovsko, MAS Český les, MAS 21, MAS Vladař, MAS Krušné hory, Náš region, krajské sítě MAS, Euregio Egrensis, Krajského úřadu Karlovarského kraje, LAG Landkreis Hof, Leader-Region Vogtland, LAG Saale – Orla, Naturpark Fichtelgebirge, Naturpark Erzgebirge, LAG Wohlfühlregion Fichtelgebirge. Zápis z tohoto workshopu vč. pozvánky, prezenční listiny a fotodokumentace uvádíme v nepovinných přílohách 15 až 18 SCLLD (dostupné na adrese: <http://mas-sokolovsko.eu/strategie-2014/>).

Z mezinárodního workshopu vyplynulo, že v období 2007 až 2013 byly účastníky realizovány projekty přeshraniční spolupráce především z Programu rozvoje venkova, Cíle 3 a z Central Europe. Některé MAS nerealizovaly projekty mezinárodní spolupráce, důvodem byla hlavně jazyková bariéra a nenalezení vhodného partnera. Účastníci workshopu hledali možná témata spolupráce pro další období. Nejčastěji bylo zmiňováno téma udržování a budování cyklistických, turistických, běžkařských a naučných stezek. Dále vzdělávání dětí i dospělých, včetně univerzity třetího věku a spolupráce

knihoven. Dalším častým tématem byla oblast ochrany životního prostředí a ekologie, kde bylo konkrétně hovořeno o oblasti biodiverzity (včetně problematiky invazních druhů) a genofondu ovocných stromů. Jako možné další oblasti spolupráce byly zmíněny zaniklé obce, zdravý životní styl, jazykové vzdělávání, využití společné historie a kulturního dědictví, propagace regionu s využitím památek a regionálních potravin.

Pracovníci MAS Sokolovsko, MAS Český les a ostatní MAS Karlovarského kraje se v průběhu tvorby SCLLD opakovaně sešli za účelem vzájemné výměny zkušeností s tvorbou tohoto dokumentu, s pochopením a vhodným nastavením jeho jednotlivých kapitol, což bezesporu přispělo k jeho lepší kvalitě.

Cenným zdrojem pro výměnu zkušeností a inspirace je vzájemná evaluace s naší partnerskou MAS 21, o.p.s. V letech 2011 a 2012 proběhlo střednědobé vzájemné hodnocení obou těchto MAS. Na základě výsledků šetření v místech pracovišť byly vypracovány závěrečné zprávy, ve kterých si navzájem obě MAS vyhodnotily své poznatky a doporučily možnosti pro zlepšení. Závěry z těchto doporučení byly postupně zapracovány do další činnosti MAS Sokolovsko. Tento způsob výměny zkušeností MAS bude pokračovat i v období 2014 – 2020, kdy proběhne jedno toto vzájemné hodnocení činnosti, které se uskuteční v rámci střednědobého hodnocení realizace ISU. Tato spolupráce je deklarována společným prohlášením obou partnerů, které je uvedeno v nepovinné příloze č. 19 (dostupné na adrese: <http://mas-sokolovsko.eu/strategie-2014/>). Výstupem z tohoto procesu bude evaluační zpráva, která bude součástí střednědobého hodnocení realizace SCLLD MAS 21.